

Никольскайга сэрии сылларыгар (1942 – 1943)

Комсомол кэжээтигэр 1940 с. 14 саастаахпар 1 Хомуस्ताах оскуолатыгар сэттис кылааска үөрэнэ сылдьан киирбитим.

Онтон ыла комсомолга араас общественной үлэлэргэ актыыбынайдык кыттарым. 1942 – 43 с. райкомол соруудабынан (секретарь Платонов Николай Александрович) ыччаты кытта үлэбэр ананан биир сыл устата үлэлэспитим. Комсорг уонна агит пуун сэбидиссэин эбээһинэстэрин толорорум. Оччолорго үлэһит илии Каландаришвили холкуоска атын да сирдэргэ тийибэтэ. Саас уонна күһүн оҕолору түмэ тардан молотилканан сизмэ ыраастыырбыт, бааһыналарга титирик мастары соһон туруу щит огорон хаар типтэрэрбит, ферматтан ноһуом таһан каркас огорон уматарбыт. Каландаришвили аатынан холкуос бэрэссэдээтэлэ мин үлэли тийэрбэр Жильцов диэн нуучча кинитэ этэ, кэлин саас Киров

аатынан холкуоска холбоһон Петр Попов, онтон Шадрин Петр бэрэссэдээтэл буолбуттара. Холкуос чилиэннэригэр нууччалар бааллара: Аверьяновтар, Соловьевтар, Сысолятиннар, Калугиннар, Наумовтар диэн, олоҕо оҕолоро күүс-көмө буолаллара үлэбэр. Никольскайга «Заготскот» диэн тэрилтэ баара, эти соҕутоопкалыыр, онно үлэлиир Охлопков диэн коммунист баара, мин кинилиин сөбүлөһөн үлэлиирбит.

Мин Никольскайы олох кыра сылдьан билэrim. Куоракка үөрэнэ сылдьан 2-3 кылаастарга Хамаҕаттаҕа тахсан Арыы Тииккэ таайым аахха сайылыырым. Ол сылдьан Ньюкулускайы көрө барсар этим. Хатырык кырыһаалаах туннүктэргэ сибэкки бөҕө. Нуучча бөһүөлэгэ киһини тардара, онно маҕаһын баара. Манна олохсуйбут нуучча дьоно бурдугу ыһынан дьарыктаналлара. Кэлин мин тээтэм холкуоска үлэли сылдьан кыһынын айаңҥа

сылдьара таһаҕас тийиитигэр, күһүн барар, саас бүтэн кэлэр этэ, Ааллаах Үүнүнэн, Охотскайынан сылдьара, онно барарыгар Никольскайга Сысолятина Арыыса диэн нуучча дьахтарыгар куулунан килиэп, халаачык астанан барара, онно мин көрөрүм килиэп астыыр улахан оһоҕу, үөһээ өртүгэр дьон, оҕолор утуйаллар эбит этэ.

Никольскай 50 – 60 – 70 – 80 сс. көлүөнэ ыччаттарын үөрэтиспитим, үтүмэн элбэх үөрэхтээх, үтүө үлэһит дьон үүнэн тахсыбыттара: Егор Романович Леонтьев, Иван Сергеевич Шарапов, Василий Сергеевич Шарапов, Охлопковтар, Герасимовтар, Нератовтар, Олесовтар, Сидоровтар уо. д. а. Историк - профессор Федот Софронов Саха сириин историятын туһунан биир кинигэтигэр Никольскай слободката тэриллитин туһунан сибидиэнньэни булан ылбытым. Ол туһунан «Ленин суола» хаһыакка «Өйдөбүннүк

сэргэтэ туруоруобун» диэн 1989 с. ыстатыйа суруйбутпун сөбүлээн, өйөөн хаһыат редактора Рыкунов Николай Михайлович бэчээттээн, олохтоох ыччаты түмэн, сөптөөх идея диэн хаба тардан учуутал Шадрина Марфа Ивановна сүүрэн-көтөн маннай өйдөбүннүк сэргэни туруорбуттара, онно Терентий Иванович Замятин көмөлөспүтэ. Ол дьыл күһүнүгэр сэргэ туруоруутугар профессор Башарин Георгий Прокопьевич кэлэн этэн- тыһынан, кэпсээн- иппсэн бу боппуруоһу диригник хорутуулаахтык быһаарсан, Нам улууһун бурдугу үүннэрээччилэрин музейын тэрийэр туһунан туруорсан, Никольскайга бурдук үүннэри музейа тэриллэн республиканскай суолталаах музей тэриллэн үлэли турара кэрэхсэбиллээх. Ити музейы туттарбыт Шарапов Иван Сергеевич буолар. Никольскайга үлэлээбит сылларбын күндүтүк саныыбын, оҕо сааһым

биир бэлиэ кэрдис кэминэн сыаналыыбын.

Полищенко Васса Федоровна үтүө санаалаах тетя этэ, кини кэргэнэ сэриигэ баран охтубута, Женья диэн кыыстааҕа, икки кыра уолаттар бааллара. Оҕолор үлэбэр-хамнаска көхтөөхтүк кытталлара. Кыргыттар Радионовалар, Аверьянова олус да үчүгэйдик ыллыһыллара. Кыайы ыһыаҕар Арыы Тииккэ кинилэри ыңгыран Хамаҕатта ыччаттара улахан концерт туруорбуттун өйдүүбүн, онно лидер быһыытынан икки нэһилиэк оҕолорун түмүтүм.

31.10.1999 с.

Матырыйааллар Нам оройуонун Ытык кинитэ, педагогическай үлэ уонна тыыл бэтэрээнэ Атласова Александра Ионовна «Саргылаах санааларым» диэн ахтыы-кинигэтигэр ылылыннылар. Якутск: Дани Алмас, 2024.

Л.И. ГРИГОРЬЕВА, Хамаҕатта